

Kmetijski list

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.
Naročnina:
celoletno K 15.—
polletno 8.—
trimesna listina 4.—

Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!

Inserati:

1 mm inseratnega stolpca stane za:
male oglase K — 10
uradne razglase 1.50
reklamo 2.—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na Miklošičevi cesti št. 18.

Seja izvrševalnega odbora SKS.

bo v torek dne 30. marca t. l. ob pol enajstih v salonu gostilne g. Mraka v Ljubljani na Rimski cesti z nastopnim sporedom:

- 1.) Poročilo načelnštva.
- 2.) Poročilo tajništva (važno!).
- 3.) Poročilo blagajnika.
- 4.) Važni gospodarski in politični ukrepi.

Dostop je to pot dovoljen samo izvoljenim članom izvrševalnega odbora in po enemu legitimiranemu članu vsakega okrajnega odbora.

Krajevnim odborom bodo o seji poročali udeleženi člani okrajnih odborov.

Eventualne samostojne predloge naj se blagovoli vsaj pet dni pred to sejo pisмено sporočiti našemu ljubljanskemu tajništvu. Seje se udeležite polnoštevilno!

Za načelnštvo SKS:
Jakob Kušar s. r.

Kmetijski strokovnjaki in njih preganjalci.

Našo SKS. smo ustanovili samo kmetje. Obrnili smo se takoj do kmetijskih strokovnjakov (kmetijskih učiteljev), da vstopijo v stranko, ker le-ti že po svojem poklicu spadajo v našo stanovsko stranko in ker so to možje, ki so si izvolili stan, ki naj pomaga kmetu. Možje, ki so si izbrali ta poklic, so gotovo že v svoji mladosti čutili za kmeta, ker drugače bi si ne izbrali tega poklica.

Z našo stranko hočemo zavreči nazor prejšnjih politikov, češ, da je politika opasna stvar, ki ne spada v gospodarstvo.

Gospodarski razvoj in njega procvit je odvisen od državne politike. Ker se mi tega zavedamo, ne ločimo našega gospodarstva od politike. Gospodarstvo je v tesni zvezi s politikom. Naši strokovnjaki, ki vzgajajo naše sinove za dobro gospodarstvo, imajo pravico in dolžnost, da se brigajo za narodno gospodarsko politiko. Kot svobodni državljani smejo pripadati tisti stranki, h kateri sami hočejo. Ker obstoja pri nas kmetijska stranka, je le naravno, če vstopijo v to stranko.

Po nazoru naših klerikalcev bi tega ne smeli. Vsem, ki delujejo v stranki, groze s preganjanjem.

SLS. in nje privesek „Kmetško zvezo“ vodijo in vzdržujejo le duhovni. Proti volji vseh razsodnih kmetov vzdržujejo razdor in prepir med kmeti. Ako bi duhovni pustili njih pogubno politiko, bili bi takoj združeni vsi kmetje v svoji „Samostojni kmetijski stranki“.

Torej duhovni, ki so se posvetili poklicu dušnega pastirstva, hočejo imeti vso posvetno oblast v svojih rokah nad kmetom. Oni prepovedujejo kmetijskim strokovnjakom delovanje v SKS. Duhoven naj vodi kmeta, strokovnjak, ki se je učil voditi kmeta, pa bi tega ne smel.

Radovedni smo, kdaj boste začeli izvajati grožnje. Le poizkusite! Če še danes nočete verjeti, da je dežela na naši strani, boste pa to še videli.

Novovno bodi povedano vsem, ki nočejo videti resnice, da ne bomo trpeli nikakršne krivice in nikakršnega nasilja nad nikomur.

Za vsakega poedinca, ki bi se mu storila krivica zaradi politične pripadnosti, bomo nastopili vsi do zadnjega moža in mladeniča. Od umazanih avstrofilov, zaostalih habsburgovskih hlapcev, se ne bomo dali komandirati. — Kličemo vsakomur, kdor je pošten: Z nami in ne proti nam! V boj za Staro Pravdo!

Matija Gubec.

Kmetska nevarnost.

Kakor vse kaže, dobiva tudi pri nas boljše- vizez čim dalje trdnejša tla. Kaj pomeni boljše- vizez in komunizem za kmeta in sploh za ves narod, to je že vsakemu več ali manj znano.

Razlastitev vse imovine, to se pravi: kmet, ti ne boš več gospodar svoje hiše in svojega posestva, ampak vzeti ga boš moral v najem od boljševikov; kar pa boš pridelal, ti bodo zopet odvzeli in pustili ti bodo toliko, da ti ne bo zadostovalo niti za lastno potrebo. Boljševiki pa bodo gospodarili s tvojimi pridelki, ki si jih pridobil v potu svojega obraza. Kako dolgo bi to šlo, je seveda veliko vprašanje.

Boljševiki si zberejo največje zločince za svoje vojake in jih plačajo, kakor sami hočejo. S temi pa potem morijo, ropajo itd.

Ta sicer majhna, zato pa toliko bolj naivna in surova skupina se hoče tudi pri nas spraviti na površje. Da bi bila močnejša, je pa podala roke Nemcem, ki so sovražni naši narodni državi, da bi skupno zlezli na krmilo, da bi potem delali z nami in z našim premoženjem, kakor lovski pes z zajcem, če ga ujame.

Toda mi kmetje nismo tisti zajci, ki se dajo ujeti od boljševikov in povemo na ves glas, da nas bodo slišali vsi: vsakemu, ki sega po našem imetju in naši pravici, odbijamo za vedno roko. Kmetje, držimo se gesla, ki ga je izrekel naš kmetski sin, regent Aleksander: „Zemlja je kmetska in božja in nikogar drugega!“

Nepopisno gorje, ki ga trpi že dve leti ruski kmet pod krutim boljševizmom, nam je najboljši dokaz, kaj zna ta boljševiška morilna vlada.

Mi ne odrekamo nikomur pravic. Delavec naj bo, kar mu je ljubše: socialist, boljševik ali pa komunist in naj se briga za svoje stvari, česar mu nikdo ne sme in ne more zabraniti. Da bi se pa delavci vtikali v naše kmetske zadeve, to jim

pa enkrat za vselej prepovemo. Vsak stan naj bo primerno svojemu številu zastopan v vladi, zato pa tudi mi zahtevamo našemu številu primerno zastopstvo. Terorja pa ne poznamo in ga tudi ne bomo prenašali, ker smo v svobodni državi in hočemo ostati svobodni.

Stvar je pa nujna in začeti se mora z vso energijo delati po vsi kraljevini za „Samostojno kmetijsko stranko“. Treba je odposlati zastopnike na Hrvaško, v Bosno-Hercegovino, v Dalmacijo in v Srbijo, da stopimo vsi v „Samostojno kmetijsko stranko“, da bomo pri bodočih volitvah nastopili kot taki. Mi nočemo nikomur jemati pravice, ker vemo dobro, da smo vsi potrebni človeški družbi. Gospod, delavec, kmet, obrtnik ali trgovec sam ne more izhajati; ker smo vsi potrebni, zato pa moramo imeti tudi vsak svoje pravice in dolžnosti. Svobodno naj si uredi vsak stan svoje zadeve in naj ne sega v delokrog drugih in vse bo dobro.

Naša država je v pretežni večini kmetska, zato pa zahtevamo, da pride njeno gospodarstvo v kmetske roke.

Pripomnimo pa, da je naša država narodna država in da smo v nji narod mi po ogromni večini, zato pa zahtevamo, da bodi narod tudi v narodnem zmislu vzgojen v vseh panogah. Dalje zahtevamo, da naše zemlje pripadejo nam. Nočemo, kar ni našega, hočemo in zahtevamo pa prav vse, kar je naše.

Pozivljemo vlado, da postavi temelje, ki naj ščitijo našo sedanjo državno obliko in naš narodni značaj. S tistimi, ki kršijo te temelje, naj se pa postopa neizprosno, ker le tako bomo prišli do miru in reda.

Bolgarski kmet.

Bolgari so balkanski Slovani in neposredni sosedje naše države. Kakor pri nas pod Avstrijo, tako so tudi v Bolgariji ponižni hlapci oholega Nemca Koburžana, vladarja Bolgarije, gnali ne- razsodno ljudsko maso v vojsko proti svojim bratom Srbom in proti svojim največjim dobrotnikom, osvoboditeljem iz turškega jarma, Rusom. Tudi tam so vpili, da gre za vero, dom in kralja in so naščuvali svoje vojake tako, da so uganjali v bratski Srbiji celo najhujša grozodejstva nad ubogim, brezbrambnim ljudstvom.

A končno so po dolgoletni vojski tudi Bolgari izpregledali. Uvideli so, kam jih je zapeljalo brezvestno vodstvo, slepo za Judežev groš udano krvoločnemu Koburžanu, prijatelju nemškega krvoločnika Viljema, zavezniku našega „Korlna“.

Odvrglo je vojaško diktaturo, pobegnil je choli Koburžan v tujino kot naš „Korl“ in z njim največji sokrivec vojske, ministrski predsednik Radoslavov, ki je liki naš Šusteršič ščuval ljudstvo na boj proti lastnemu bratu Srbu in osvoboditelju Rusu.

Zdravo narodovo jedro je zmagalo. Končalo se je krvavo klanje. Začetek konca svetovne

vojske je provzročil bolgarski seljak (kmet). Takoj po končani vojski je kmečko ljudstvo, nezaupajoč več svojim bivšim zapeljivcem iz drugih strank, ustanovilo svojo lastno, neodvisno kmetско stranko in nagnalo gospoda, ki je privreda ljudstvo in državo na kraj propada.

Bolgarija je kmetška država, ker je tudi tam kot pri nas velika večina, t. j. vsaj 80 odstotkov ljudstva kmetov. Nova kmetška stranka je takoj pri prvih državnozbornih volitvah pridobila večino, t. j. nad polovico vseh državnozbornih poslanskih mandatov, in je tako na mah postala najmočnejša stranka v državi. Za kmetško stranko so postali najmočnejši socialisti. Dasi ni država tovarniška, so znali socialisti mnogo s prejšnjim vladnim sistemom nezadovoljnih ljudi na deželi privabiti na svojo stran. Socialisti se dele na „ožje“ in „širje“, od katerih so prvi komunisti, ki so s „širji“ zelo v nasprotju. Večje število mandatov so dobili dalje rusofilski „narodnjaki“ in „Cankovci“. Vodja neodvisne kmetške stranke Stambulijski je dobil nalog, da sestavi vlado. Postal je ministrski predsednik in ker ni mogel pridobiti socialistov, da bi stopili v vlado, je oddal dve ministrski mesti „narodnjakom“ in eno „Cankovcem“. Vsi ostali ministri so kmetški poslanci. Komunisti, podpirani od sesednjih ruskih boljševikov, so pričeli proti vladi hudo agitacijo, zlasti med delavskim ljudstvom in rudnikih in tovarnah, znali so si pridobiti razne razdiralne elemente tudi na deželi in Bolgariji je grozila koncem pretečenega leta splošna revolucija in krvava občanska vojna, medsebojno klanje. Že je pričela v Sofiji in drugod kri teči, a močna roka kmetškega voditelja Stambulijskega ni obupala. Razglasil je izjemno stanje v državi in poklical je zveste in zavedne svoje kmete na pomoč. Prihitel je „šep“, seljak iz sofijske ravni, utrjen hajduk iz Balkana, seljak iz podonavske nižave in ognjevit kmet iz podbalkanskega juga, zagrabili so po orožju za mir in korist ljubljene rodne zemlje, strli so odpor komunistov in vzpostavili mir in red v državi. Na zavednega bolgarskega seljaka je z začudenjem gledala vsa Evropa.

Tako ravna kmet, ki se zaveda svoje moči in veljave in ki ljubi svojo domovino. Kmet je povsod prijatelj miru in reda. Tako tudi pri nas. Zato bi morali gibanje za samostojnost kmetškega stanu podpirati vsi, ki jim je ležeče na tem, da nastaneta v državi red in mir in da neha tisti gnusni, neplodni boj za ministrske sedeže. Med tem, ko so že vse nove, iz bivše Avstrije nastale države več ali manj plodonosnega dela storile po svojih zastopnikih, se pehajo naši le za mastnimi plačami. Zato proč z njimi in nove volitve! Ti pa, slovenski kmet, se ne daj premotiti s sladkimi obljubami, okleni se svoje lastne „Samostojne kmetijske stranke“ in posnemaj bolgarskega svojega sotrpina!

Agrikola.

Naši shodi in sestanki.

(Sv. Križ pri Litiji.) Tudi pri nas se je začelo siliti. Še do zadnjega časa se je od tu vladajočih organov mislilo in zatrjevalo, da je razen nekaterih izjem vse z dušo in s telesom vneto za „Kmetško zvezo“ in njen program. Nedeljski shod „Samostojne kmetijske stranke“, na katerem sta govorila vinarski nadzornik Skaliky in posestnik Ivan Majcen, je pa jasno pokazal, da ni vse tako sijajno, kakor si mislijo gospodje. Vkljub temu, da gospod župan ni pustil shoda oglašiti pred cerkvijo, je bila velika šolska soba natlačeno polna in še zunaj nje na mostovžu je stalo veliko ljudi. Vsi so z napeto pozornostjo poslušali in z odobravanjem sledili izvajanju obeh govornikov. Na shod sta prišla tudi dva gospoda z nekaterimi njunimi pristaši, ki sta na precej grob in neumestno način hotela motiti govornika. Ljudstvo ju je ostro obsojalo. Ob tej priložnosti se je več navzočih naročilo na „Kmetijski list“. Ljudem so se začele odpirati oči in prav je tako. Le pogumno in neustraheno naprej! — X.

(Iz Velikih Lašč.) V nedeljo dne 7. marca je bil tu velik kmetški tabor. Udeležba je bila nepričakovano velika, ker je od vseh strani privrelo skupaj zavedno kmetško ljudstvo. Več voz udeležencev se je pripeljalo iz daljnjih vasi;

vozovi so bili okinčani z mlaji in zastavicami. Nekaj deklic je prihitelo na naš tabor v narodnih nošah. Vse je izgledalo posebno praznično in veličastno. S hiš so plapolale v velikem številu razobešene zastave in tiho pritajeno pozdravljale prišlece na tabor. Govorili so tukajšnji predsednik tovariš Pucelj, tovariš Mermolja iz Stajerske in tovariš Ažman iz Gorenjske. Tovariš Pucelj je pozdravil navzoče v imenu vseh in jih pozval, naj bodo mirni in naj se ne ozirajo na morebitne motitelje shoda iz nasprotnih nam strank, ker s tem najlepše pokažemo svojo vzgojo, dočim se bodo nasprotniki s svojimi izzivanja le osmešili. Razložil in pojasnil je pomen tabora in politično delovanje stranke. Za njim je govoril tovariš Ažman, ki je natančno opisal položaj kmeta v vojnem času in sedaj. Navedel je, koliko je moral pretrpeti kmet zlasti v vojnem času, ko je bil izkoriščen od vseh in povsod, ko so ga vlačili na fronto, doma so mu pa pobrali vse, kar je imel. Niso mu pustili niti toliko, da bi se prehranila uboga družinica. Tisti veleizdajniki, ki so pred vojno sesali kri slovenskega kmeta, ga vlačili na fronto v vojnem času, izvajali pri njem doma rekvizicije, tisti izvržki še danes sede na toplih stoličkih v Jugoslaviji in hočejo še sedaj izkoriščati slovenskega kmeta, kar se jim pa ne bo posrečilo. Nato je nastopil tovariš Mermolja, ki je živo naslikal zgodovino slovenskega kmeta in kmetške vstaje ter čase, ko je slovenski kmet bil še svoboden in si je svobodno volil svoje kmetške kneze, kateri so pravično in nesebično vladali. Dalje je opisal govornik kmetško vstajo leta 1573., ki sta jo začeli skupno duhovska in posvetna gospoda. Govori so bili sprejeti z živahnimi živio-klici in z burnim odobravanjem. Shod se je vršil nemoteno; le nekaj Marijinih hčera je hotelo izživati. Toda takoj so pristopili naši vrlji fantje in jih mirno poprosili, naj se obnašajo dostojno, ali naj se pa odstranijo, ker jih bodo sicer odnesli sami. Opomin je pomirjevalno vplival na njih vročo kri, zakaj za Marijine otroke bi bilo vendar sramotno, če bi jih pestovali mladi fantje. Po končanih govorih je predsednik tovariš Pucelj trikrat pozval vse udeležence iz nasprotnih nam strank, naj nastopijo, če imajo iz kateregakoli vzroka kaj ugovarjati, in naj javno povedo svoje mnenje. Oglasil se ni nihče, kar je najlepši dokaz, kako nesramno lažejo o naših shodih v svojih zakotnih revolverskih časopisih. Seveda javno lagati pred ljudstvom, to ne gre tako lahko, zato pa toliko lažje v svojih zakotnih časopisih, kakor sta „Domoljub“ in „Bogoljub“. Preloženih je bilo več resolucij, ki so bile soglasno sprejete. Na koncu so naši vrlji fantje in dekleta zapeli pesem „Hej Slovani“, nakar smo se razšli. Zavedni kmetje Velikolaščani, le tako naprej! V boj za Staro Pravdo!

(Pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah) je imela dne 7. sušca „Samostojna kmetijska stranka“ shod. Kako so tu postopali gospodje, presega vse meje dostojnosti. Lepake se je potrgalo. Takoj po sv. maši sta šla oba gospoda na cerkven prostor in hodila od moža do moža, pozivljajoč jih, naj pridejo v župnišče k pouku za razbitje shoda. Na shod sta tudi prišla oba gospoda, a tako oblastno, kot bi res bila sama poklicana vladati vse. Našega govornika Nemca sta takoj prijela na različne načine. Za predsednika sta predlagala svojega pristaša. Naš govornik pa tega ni pripustil, ampak je v zmislu § 2. sam predsedoval in govoril. To je bilo medklicev in besed! A govornik ni ostal dolžan niti ene in gospodoma povedal resnico. Rekel je, da „Kmečka zveza“ ni kmetška, ampak duhovska in gosposka. Mi kmetje pa ne potrebujemo kuratorjev nad seboj, ampak hočemo, ker mi pridelujemo kruh, da si ga sami režemo in ne potrebujemo za to njih. Dali pa ga bomo potem tudi vsem, ki med nami živijo in vsem prijateljem kmeta. Shod se je dobro izvršil in ga niso mogli razbiti kot so nameravali. Kmetom pa se bodo odprle oči, da bodo spoznali, kje je resnica in kje je zvižaja.

Dopisi.

(Iz Horjula pri Ljubljani.) Klerikalno časopisje nas brez prestanka natolcuje, da zastopamo protiversko stališče, da hočemo odpraviti križ iz šol, duhovnike, da hočemo uvesti ločitev

zakona itd. Vse skupaj nesramne laži! Resnica je, da hočemo ostati zvesti Kristusovim naukom, toda ukloniti se ne maramo več duhovski posvetni politiki. Večina duhovščine danes ne stremi več za verskimi cilji, temuč za posvetno nadvlado. Tiste redke duhovnike, ki res živijo svojem vzvišenemu poklicu, visoko spoštujemo. Gorje vsem, ki sejejo peklenško sovraštvo med ljudstvo! Kmet, ki je v „Samostojni kmetijski stranki“ in kot tak ne dela v političnih zadevah po duhovskih nasvetih in navodilih, je obsojen za brezverca. Kako je to mogoče? Saj vendar hodi v cerkev, prejema sv. zakramente kakor klerikalec. Čudno le, da nas kot brezverce ne izključijo iz katoliške cerkve. Dvema gospodoma tudi duhovnik ne more služiti, t. j. veri in politiki. Ker posvečajo vse mišljenje in delovanje politiki, morajo zanemarjati glavni poklic. Najlepši Kristusov nauk je ljubezen do bližnjega, a ravno ta nauk prevrača v sovraštvo. Pustite nam kmetom naše od Boga nam dano pravdo, da si svoje stanovske potrebe sami uredimo, a verske zadeve prepustimo vam, ki ste od Boga postavljeni, da vse ljudi brez razločka poučujete v edini pravi krščanski veri!

(Iz Polhovega gradca.) Blizajo se volitve in že se oglašajo naši stari prijatelji, ki pravijo: „Vi ste naši, mi smo vaši!“ Toda njihovo srce je toliko časa pri nas, dokler nas potrebujejo, potem pa z Bogom in srečno do prihodnjih volitev! Naš kmet je bil vedno dišeča klobašica, za katero so se pulile politične stranke. Seveda pri nas v hribih jo je vedno dobila klerikalna stranka, ki jo je obrala prav do špilce. Le poglejte občinsko in župnijsko gospodarstvo, pa recite, če ni vse resnica, kar sem rekel! Sredstva so jim vsa dobra: cerkveni govori, kjer se nečuvono blati „Samostojna kmetijska stranka“. Na drugi strani pa mislijo ljudi z raznimi prireditvami peloviti v svoje mreže. Na mladino so se vrgli z izobraževalnim društvom, pa naši fantje in naša dekleta ne bodo tako nespametni, da bi pristopili v tisto zgačarsko društvo, ki drugega ne rodi, kakor razdor med nami, kar se je prav lepo pokazalo pri predstavi v „Marijinem domu“. Izobrazba, kakršna se nudi ljudem v teh društvih, je slabša kakor vsebina piškavega oreha. Gospodarje pa mislijo omamiti z ustanovitvijo konsumnega društva, ki ga nam še toliko ni potreba, kakor psu pete noge. Ako hočete kaj kupiti ali prodati, storite to lahko pri „Ekonomu“, samo vpisati se je treba za uda. Kaj se more pač od nameravanega konsumenta pričakovati, kažejo predbro možje, ki imajo vodstvo v rokah in ki se jih je našlo dosedaj samo tam, kjer se je nas odiral. Na naš račun se bahajo z milijoni, sedaj pa pravijo, da nam hočejo pomagati. Dobro, dajte nam najprej to nazaj, kar ste si po krivici našega prilastili med vojno! Ako pridejo s takimi obljubami, pokažite jim vrata; ako pa beseda ne izda, jih pa postavite pred prag. To bo za nje najboljši odgovor. Pri volitvah pa oddajte glasove tistim možem, ki si jih boste odbrali sami, ne pa tistim, ki jih vam bodo usilili drugi!

(Iz Ihanu.) Dne 22. februarja smo imeli samostojni kmetje shod v Ihanu. Prišel je tudi gospod Železny s svojim spremstvom. Ker se je pa tako nasilno obnašal, sem ga opozoril, naj se vede dostojno. Naenkrat izbruhne celo kopo psovka na me, kakor: „Liberalec! Nisi bil nič v vojski! Delal si velike dobičke kot komisijonar pri žitu!“ Podpisanec sem bil čez eno leto pri vojaki, med tem celo zimo v Karpatih, prišel sem zaradi boleznih domov. Kot komisijonar sem imel veliko škodo in izgubo, ker sem zaradi tega zanemarjal svoje delo. Od sto kilogramov sem imel 80 vinarjev provizije, od semenskega žita pa eno krono. V najboljšem slučaju sem zaslužil pet kron na dan. Delal sem vsikdar pošteno, posebno Ihanci se nimajo pritožiti. Razdelil sem žita za seme med Ihance skoraj polovico več, kakor sem ga od njih dobil. Posebno gospod župnik me je večkrat nagovarjal, naj mu dam žita za seme. Zahteval je kar od vsake vrste 50 do 100 kg, in ga je res nekaj dobil, dasi je imel vsega v izobilju. S tem je oškodoval reveže. Čutim se žaljenega, da mi očita g. župnik, kot 48letnemu posestniku, da nisem bil v vojski in da sem velike dobičke delal. Dokler mi tega ne dokaže, oziroma ne prekliča, ga imenujem podlega obrekovalca. — Ivan Grad.

(Primskovo pri Kranju.) Dosedaj še precej mirni naš gospod je zadnje čase naravnost zbesnel. Pri velikonočnem izpraševanju je pravil fantom, da je bila vojska zaradi grehov (toda nikoli se ni storilo toliko greha, kakor ravno v tej vojski!); da je vsak, ki je padel na bojišču, izdihnil za svoje grehe; da se ima vsak invalid za pohabljenost zahvaliti le svojim grehom. Gospod je pristavil, da bo morala še biti vojska, ako bodo ljudje toliko grešili. Kaj pa, ko bi se pri nas zgodilo, kakor v Italiji in na Francoskem, da bi morali tudi duhovniki iti na vojsko? Za čegave grehe bi pa tedaj kryaveli? — Mi pa gremo neustrašeno naprej za našo Staro Pravdo pod okriljem „Samostojne kmetijske stranke“. — **Fantje s Primskovega.**

(Bohinj-Srednja vas.) Silno razburjenje je provzročil v gotovih krogih dopis v „Kmetijskem listu“. Bivši župan je na shodu K.Z. celo s tožbo zagrozil. Mi pa vemo, da se tega vi bolj bojite, kakor mi, kajti nedvomno bi prišle pri strogi reviziji precej zanimive stvari na dan, dasiravno ste na to dobro pripravljeni. Grožnja se je izpremenila v pohleven, a sila nestvaren odgovor v „Domoljubu“, kjer se zanikuje vsaka nepravilnost v tem zavodu. Izjavljamo zopetno, da je bila največja pomoč ta, ker smo zamenjali odbornikovo hčer z načelnikovo. Bistvo je nazadnje isto, zakaj 20letna odbornikova in 5letna načelnikova sta menda enako studirani. Enak pa je tudi — sistem korit. Kar se pa tiče izjave, da so naši pristaši prosili nazaj za sprejem, je bedasta laž. Resnica pa je, da ste jih morali vzeti nazaj, vedoč, da bi bil moral sicer „zadrugar“ z vsem svojim štabom — odstopiti. Zanimivo je, da „Domoljub“, ki predbaciva laž in druge grdobje nam, v isti sapi priznava „od dobro poučene strani“ svojo „netočno“ resnico. Ni čuda torej, če pri vseh vaših trditvah o lepem napredku, vera v vas, gospodje zadrugarji, pojema. — Na že omenjenem shodu K.Z. sta govornik in bivši župan „ogorčeno“ protestirala proti kršitvi ljudske avtonomije povodom razpustitve občinskega odbora. Tu pa se oglasi kmet Miklavc, rekoč: „Ob preobratu je bil ravno tukaj sestanek gospodarjev, na katerem je bila sklenjena resolucija, da se privilegirani župan odstavi. Nato se je vršil plebiscit in pokazalo se je, da so proti njemu vsi, a z njim — štirje. Vkljub temu pa je paševal do zadnjega.“

(Z Blok.) Dopisnik z Blok v 6. številki „Domoljuba“ je v 3. ali 4. kolenu v sorodstvu z našim „zaslužnim“ gospodom Viktorjem Sviglom. V dopisu mrgoli laži in zavijanaj, no pa saj je to že stara navada in v borbi proti svojim političnim nasprotnikom SLS. ni nobeno sredstvo preslabo. Če je pa tako delovanje pošteno in v skladu s krščansko ljubeznijo, je kaj družega. Zelo ga bodejo v oči možje, ki si upajo tudi samostojno nastopiti, in to proti raznim gospodom od „zlahte“. Seveda, ko bi se vse niti stekale v dopisnikovih rokah, bi bilo vse dobro. Vse, kar ni z njim, je „samostojno“ in „liberalno“. No, pa ponosni smo lahko, da nam ni potreba biti skupaj z nesamostojnimi, ki dobe vsak migljaj od zgoraj. Kako ima pa dopisnik mehko srce za ljudstvo ravno sedaj, ko se bližajo volitve! Kje ste bil pa poprej? Kajne, takrat je bilo vse drugače! Kar se izobrazbe tiče, pa kar lepo tiho, ali ste že pozabili na 25. jan., kjer ste pokazali svojo izobrazbo v pravi luči. No, če je metanje pepela, vpitje, zavijanje in drugo izobrazba, ste lahko ponosni. Kdo je nastavil hloed, kdo je ubil šipo, kdo je oskrnil cerkev s podlimi besedami? To gotovo ni bil „samostojnež“, ampak „nesamostojnež“. Kajti kdor ima mnogo smeti pred pragom, pometa rad pri sosedu. Kdo hodi skozi okno plesat, vprašajte pa samo pri shodu Marijine družbe in tam se vam bo gotovo povedalo, da je to dekle, ki se je dne 25. jan. posebno odlikovala s pitjem v društvu. Kako je vendar hudo, ko se kmet osamosvoja in bo ena molzna krava manj! Da, to boli. Kmetje, ki vam je kaj na napredku vašega stanu, proč s staro šaro, in oklenite se vsi naše stranke. „Kmetijski list“ v ysako hišo! Kdor ga nima, naj ga naroči!

(Iz Kalobja pri Celju.) „Kmečka zveza“ ima strah pred „Samostojneži“. V nedeljo dne 29. februarja je imel priliko pogledati na Kalobje mariborski „potovalni odreševalec“ Krajnc. Kakor je poročal, je imel že marsikje žalostne dneve, n. pr. v Dobju pri Planini je bil v veliki ne-

varnosti, še bolj se je bal na Kalobju. Ni se apal dati nobenemu besede za vprašanja. Govornik je poudarjal, da je „Samostojna kmetijska stranka“ velikanski sovražnik kmeta, da je ta rfa vitez kmetijska stranka, sicer pa je sestavljena iz samih liberalcev, demokratov in protiverceev. Govoril je o nekem načrtu (ki ga izdelujejo one stranke, ki so zastopane v vladi in v parlamentu, med katerimi seveda naše stranke ne ni), da pride tako, da se v šolah ne bo poučeval več veronauk in da pojde križ iz šole, seveda na račun samostojne stranke. Zalostno sicer za njega, da že ne more več lagati, kolikor mu pride na jezik. Naših tovarišev kmetov in kmetic je malo pregovoril za svojo „Zvezo“. Tukaj smo pač dovolj trezno misleči in ne bode ga treba več iz Maribora. Kmetje, zavedajte se, in ne dajte se več motiti za sladkor, kateri se stali, preden ga dobite. Vsi v boj za Staro Pravdo! Ne bode več gospoda nad nami gospodarila, katera si sama zbira sedeže brez nas kmetov. — **Kmet iz Kalobja.**

(Št. Ilj v Slovenskih goricah.) V nedeljo dne 29. februarja sem slučajno imel opravke v Št. Ilju. Prisostvoval sem tudi sv. opravilu in z velikim zanimanjem poslušal pridigo. To vam je bil pravi političen govor. Gospod je ves ogorčen poudarjal hudobijo tistih, ki berejo brezverske časopise (namreč „Kmetijski list“) in kot volilci zapuste njegovo stranko. O bralcih „Kmetijskega lista“ se je posluževal takih izjav, ki napravijo na poslušalce vtis, da so samo pristni čitatelji „Slovenskega Gospodarja“ vredni stopiti v hišo božjo, ostali so pa izobčeni iz družbe pravovernih kristjanov. K temu bodi pribito: Posvetna inteligenca kakor tudi duhovniki čitajo povečini časopise vseh strank, četudi niso člani istih. In zakaj? Listi so jim kaži-pot na gospodársko-političnem polju, da se tem uspešneje potegujejo za svoje interese. Samo neuki kmet ne bi smel iskati vsesplošne izobrazbe in pravega političnega znanja! Ali kmetovalec, ki vestno izpolnjuje svoje stanovske dolžnosti v prid drugim slojem, manj koristi državi in narodu, kakor kak državni nastavljenec, da bi moral sredstva, ki so njim v prid, sam zamejavati? V svojem govoru je vzel za zgled češko državo. Kakor so si na Češkem izvolili same brezverske poslance, tako hočejo storiti tudi pri nas. Vlada preganja redovnike, duhovnik ne sme v šolo, križ so vrgli iz šole na smetišče in stranišče. Glede Češke prosim cenjeno uredništvo pojasniti, v kolikor in v kakih razmerah to odgovarja resnici. (Pokažite g. župniku naš članek „Križ iz šol“ v 10. številki „Kmetijskega lista“! Urednik.)

(Od naše severne meje na Štajerskem.) Dne 22. m. m. so imeli klerikalci shod v Zgornji Sv. Kungoti. Opisali smo že, da je ljudstvo v obmejnih krajih klerikalno le v toliko, kolikor se boji strahovlade. Ljudstvo je drugače vse z našo stranko. Vsled tega so klerikalci naravnos divji ter jim ni nobeno sredstvo prenikotno. Kaj se je zgodilo omenjenega dne pri Sv. Kungoti? Ob enajstih sem imel gospodarski sestanek, na katerem smo ustanovili kmetijsko podružnico. Se le po končanem občnem zboru ob eni popoldne se mi je povedalo, da bodo imeli klerikalci ob treh shod v šoli. (Ta opravke sem torej imel jaz v Zgornji Sv. Kungoti, namreč ustanovni občni zbor kmetijske podružnice. „Slovenski Gospodar“ pa piše, da sem pripravil napad na njih zborovanje.) Za njihov shod se nisem menil, ker sem imel ob istem času sklican shod v Svečini. Govorilo se je, da shod ni bil razglašen. Vsled tega sem čakal poročila, ki mi je imelo dospeti. Ob pol treh je dospelo poročilo, da v Svečini ni shod razglašen. Imel se je vršiti v gostilni gospodarja, ki ima v našem nemška posestva, katera so pod klerikalnim sekvestrom. Baje se mu je zagrozilo, da če dovoli prostore „Samostojni“, se mu odpovesta zemljišče in gostilna. O tem, kako so klerikalci pripravljali svoj shod v Zgornji Sv. Kungoti, se nam poroča: Ko so klerikalci videli, da jim gore tla pod nogami tu med Muro in Dravo, kjer so računali, da trdno stoji, so porabili takoj priliko strahovlade, ko so dobili vlado v Sloveniji. Javno so razglašali v občinah, da mora vsakdo na njihov shod, drugače bo kaznovan. Zebot je zahajal v gostilne pred shodom in grozil pristašem naše stranke z izgonom iz države. Tistega Lebariča, katerega v listu napada, je nahrulil: „Za-

kaj nočete biti v naši stranki? Zapomnite si: kakor je danes 22. februar, tako je gotovo, da vsi, ki so pri „Samostojni kmetijski stranki“, bodo morali ven iz države. „Samostojna“ je proti Jugoslaviji.“ O pretepu poročajo: Ko sta prihajala dva mladeniča iz gostilne Anderle na shod, je zaklical neki kaplan: „Sedaj prihajajo!“ Klerikalci so se navalili nanje in nastal je pretep, v katerem sta bila ona dva težko ranjena. Tudi Zebot je napadel s palico pri oknu mirno poslušajočega Lebariča. Sedaj pa še groze s sodnijo. Prav, da tudi visoka oblastva zvedo, na kak način se hoče vladati v svobodni državi Jugoslaviji. Šdor ni brezpogojen klerikalec, tega ubiti ali pa zgnati iz države! Ob preobratu je sklical Zebot na Pesnici shod zaradi ustanovitve narodne straže in to pri Hojniku. Jaz sem ga opozoril, kakaj se klanja ljudem, ki so bili prej Štajercijanci. Zebot: „Hojnik je bil prvi pri meni zaradi ustanovitve narodne straže. Kar je do sedaj bilo, pozabimo! Da se le od sedaj dalje čutijo bivši Štajercijanci „lojalne državljane Jugoslavije.“ V tem zmislu je tudi govoril. Tudi zloglasnega Paskola so nagovarjali, naj vstopi v „Kmetisko zvezo“ in mu vse mogoče obljubovali. **Vlado vprašamo:** Ali je klerikalna SLS. država? Ali je ta, ki je proti klerikalni stranki, že proti državi? Dalje: Ali se smejo pečati s politiko iz zasedenega ozemlja v Jugoslaviji le doktorji in visoki svetniki? Dr. Brejc sme biti deželni predsednik, dr. Matko Laginja hrvatski ban, sodnik Fon poslanec itd., Mermolja pa, ki je tu že četrto leto stalno naseljen na svojem posestvu s svojo družino, se ne sme pečati s politiko, ker je le kmet. Iz tega sledi: Kmet, ti nimaš ničesar govoriti, svoje stranke ne smeš imeti. Ti, kmet, moraš biti le pod oblastjo doktorskih strank in druge gospode. Ker pa se hočeš osamosvojiti, si proti državi in te je treba pregnati iz države. (Poroča Ivan Mermolja.)

(Iz Prekmurja.) Pri nas se ljudstvo splošno pritožuje čez pomanjkljivo in neredno preskrbo s tobakom. Ne vemo, kje je iskati temu vzrok, vsekakor pa za tobačno režijsko upravo ni laskavo, če so južnejši deli države — kot se sliši — s kadilnim materialom obilno preskrbljeni, medtem, ko ga pri nas ni in ni. — Enaka pravica za vse, red v državni hiši in več obzirnosti na obmejne pokrajine! — V Prekmurju obstoji pasji zapor — na papirju, kajti le malo jih je, ki se pokore tozadevnim odredbi. Psi begajo okoli neprijeti, brez nagobčnikov in nikogar ni, ki bi napravil temu konec. Pristojni oblasti svetujemo, naj poskrbi, da se bodo nje odredbe boljše respektirale, nego do sedaj. — **Orliški.**

(Iz Tišine v Prekmurju.) Tu je bil dne 29. februarja številno obiskan shod, na katerem so govorili: g. potovalni učitelj Vojsk o vzornih hlevih in vzgoji mlade živine, g. živinozdravnik dr. Zavrnik o tuberkulozi goveje živine in gospod državni nadzornik Sottler o delu in strokovni organizaciji kmetijskega stanu. Končno se je pozivalo navzoče kmetovalce na pristop h kmetijski podružnici za Tišino in okolico. — Dasi kaže ljudstvo zanimanje za organizacijo, vendar je opazati povsod neke vrste neodločnost, pomanjkanje dobre volje in požrtvovalnosti. Potrebno bi bilo manj škodljive sebičnosti, pa zato več medsebojne podpore vsch in vsakega v skupen dobrobit. Treba pa je tudi razjasnitve zunanjepolitičnega položaja, železne roke v notranjosti države ter končne ureditve meja.

Pokrajinske vesti.

(„Jugoslovanska Matica“.) Za našo državo se je ustanovilo zelo važno društvo „Jugoslovanska Matica“, ki ima svoj sedež v Beogradu, kot centralni odbor, v vseh pokrajinah se ustanove pokrajinski odbori, v vsaki občini pa podružnice. Namen novemu društvu je pospeševanje gospodarskih in kulturnih interesov Jugoslovanov v tujini. V prvi vrsti se pri tem misli na naše nesrečne brate, ki so začasno obsojeni v pripadništvo pod druge države. V drugi vrsti pa bo posvečena pomoč tudi tistim Jugoslovanom, ki žive prostovoljno v tujini, da se bodo zavedali kot Jugoslovani, kot pripadniki velike jugoslovanske rodbine, močne jugoslovanske države. Poglavitno podporo pa bo „Matica“ nudila našim bratom za demarkacijsko črto, ozioroma v novih mejah italijanske pohlepnosti. V

teh svojih rojakih moramo vzdrževati živo zavest, da so nam le začasno ugrabljeni, da morajo dočakati rešitve. Italijani jim bodo skušali zlepa in zgrda vrniti svojo državno misel. Ako se ne bodo prostovoljno odrekli jugoslovanski misli, odtegovali jim bodo gnotna in duševna sredstva. Vse to jim bomo morali nadomestiti mi potom naše „Jugoslovanske Matice“. Zato je dolžnost vsakega Jugoslavana, da postane član nove „Matice“. Člani so več vrst. Kdor plača 1000 dinarjev, se imenuje dobrotnik; redni člani plačujejo po 4 K na mesec; kdor prispeva manj, je podpornik. — Vsekakor pa pričakujemo, da bodo naši stanovski tovariši povsod polnoštevilno pristopali k podružnicam kot člani. Strankarstvo je iz „Jugoslovanske Matice“ izključeno. — V nedeljo dne 21. t. m. ob deseti uri bo v Ljubljani manifestacijsko zborovanje, katerega naj bi se udeležili tudi vsi naši pristaši vsaj iz bližnje ljubljanske okolice, da tudi oni pokažejo zmisel za prepotrebno „Jugoslovansko Matico“, ki je nadstrankarska ustanova. Pristopajte tudi kot člani. Kam se je priglasiati, še sporočimo.

(Glavno poverjeništvu ministrstva za agrarno reformo v Ljubljani) sprejema stranke vsak teden izključno in brez izjeme le ob torkih, četrtnih in sobotah od desetih do trinajstih. Ob drugem času je urad za stranke zaprt. Vsako notranje uradno poslovanje je nemogoče, če bi moralo maloštevilno uradništvo poverjeništvu v vseh uradnih urah sprejemati stranke. Zato je omejitev uradnih ur za stranke v prilog delu in točnemu poslovanju poverjeništvu neizogibno potrebna.

(Javna zahvala.) Na okrajnem taboru SKS. v Kostanjevici je skupina šentjernejskih fantov in deklet kakor tudi veliko število skupščinarjev vse šentjernejske občine znatno povečalo manifestacijo vse Krške doline. Bodi jim izrečena naša prisrčna zahvala. V boj za Staro Pravdo! — **Krajevni odbor SKS. v Kostanjevici.**

(Kmetijske žene in dekleta v Sentjerneju.) ki ste nastopile na kostanjeviškem taboru v krasnih narodnih nošah, vedite, da vas je zmerjal pobalin v „Slovenca“ z maškarami. Pomnite, da je bil časopis „Slovenske ljudske stranke“ prvi, ki je vrzel blato na slovensko kmetško narodno nošo. Zapomnite si to vse kmetijske žene in dekleta, da je tako pisal list stranke, ki pravi, da se poteguje za pravice kmetškega ženstva in uravnajte si po tem svoje javno delo.

(Umrli je) v ljubljanskem „Leonišču“ dne 10. t. m. naš tovariš Ivan Vintar iz Straže. Truplo se prepelje v Stražo. Zalujočim ostalim naše iskreno sožalje, pokojnemu Ivanu pa blag spomin!

(Kdo je kriv zamenjave 4 K za 1 dinar?) Zaradi tega vprašanja se sedaj preklajo liberalci in klerikalci. Dokler so bili demokrati na vladi, so klerikalci vpili in pisali, da se mora zamenjati 1 K za 1 dinar. Danes vladajo klerikalci z radikalci, a njihovo časopisje precej molči o tej stvari. Dejstvo je, da se je dr. Korošec udal radikalcem, da njegova stranka zaenkrat ne bo zahtevala drugačne izmenjave, kakor se že vrši. Sedaj pa kričijo liberalci. Nam se pa močno zdi, da na obeh straneh smrdi. Nesrečno izmenjavo je izdelal minister Vgljković v demokratski vladi. Sokrivi so torej tudi vsi demokrati, ki so sedeli z njim v ministrstvu. Sedanja vlada bi s pravo odločnostjo lahko položaj rešila, tega pa ne pripuste radikalci, a naši klerikalci so le z njihovo milostjo pri vladi, zato morajo ubogati, ako hočejo obdržati moč in oblast v Sloveniji. Ker pa bo končno o stvari odločeval šele od ljudstva izvoljeni parlament, je naša dolžnost, da se že danes prav resno pripravljamo na nove volitve. Dokazov imamo dovolj, da se ne smemo zanašati ne na klerikalce, ne na liberalce, ampak le na svojo lastno moč, ki jo dosežemo v slogi, v naši neodvisni kmetijski armadi.

(Kdo je kriv draginje?) Naši ljudje se zaradi draginje največ jezijo nad trgovci, ki pa so v mnogih slučajih nedolžni. To velja posebno za manjše trgovce na deželi, ki so obenem tudi posestniki. Glavni vzrok za draginjo je vlada v Beogradu, ki je zavlekla našo denarno vrednost tako, da naš denar v inozemstvu, odkoder moramo naročiti blago, skoraj nič ne velja. V Beogradu uganjajo samo strankarsko politiko, samo mešetarenje za ministrske službe, pri tem pomagajo enkrat liberalci, drugič pa klerikalci. Za zdravo gospodarsko politiko pri tem ni

časa. Lansko leto smo dobivali italijanske lire se po 4 K in ceneje, danes veljajo lire za več kot še enkrat toliko, zato velja tudi vse blago več kot še enkrat toliko, ker ga je treba plačevati v lirah. Lani se je dobila v Banatu kuruza še po 150 K za 100 kg, danes je nečejo prodati niti za 500 naših kron. In tako je pri vseh stvarih. Temu dviganju ne bo prej konec, dokler ljudstvo potom volitev ne pošije v Beograd moze, ki bodo imeli srce za njegove potrebe.

(Bedasto sumničenje.) „Slovenski Gospodar“ očita naši stranki, da delajo za njo razni odvetniki, tako v Celju, Mariboru, Laskem, Krškem itd. Morda je kaj resnice, da odvetniki in drugi razumniki, ki cutijo s kmetom, nasvetujemo tem, naj se oklenejo edno pametne stanovske organizacije. Naceistvo naše stranke pa ni nobenega odvetnika naprosilo, niti pooblastilo, da naj dela za njo. Za stranko je le castno, da jo priporočajo in podpirajo razumniki brez prosenj, docim morajo klerikalci vse svoje agitatorje plačevati ali jim obetati korita. Taka je torej razlika med nami in vami.

(Dr. Korošec in ženska volilna pravica.) Klerikalci najbolj hujskajo in agitirajo z žensko volilno pravico. Marsikje se drzijo na površju in s pomočjo s tako agitacijo nahujskanih žensk. Ker pa se je ministriški predsednik izrekel proti ženski volilni pravici, je dr. Korošec takoj umolknil ter zlezal pod klop.

(Socialni demokrati med seboj.) V stranki naših socialnih demokratov hudo poka. Mlajši člani so prešli v tabor takozvanih komunistov, kakršni so nekaj mesecev krvavo vladali na Ogrskem in kakršni strašujejo še vedno Rusijo v obliki boljševikov. Nedavno so se na nekem snodu v Siski krvavo stepili. Napadli so posebno dosedanjega voditelja, bivšega ministra Kristana. In taki elementi se ponujajo nam kmetom za odrešitelje! Rešite le sami sebe, mi se bomo reševali in osamosvojili že sami!

(Zaupni sestanek obrtnikov iz vse Gorenjske) bo v ponedeljek dne 22. marca ob dveh popoldne v gostilni g. L. Rebolja v Kranju. Nanj se vsi zavedni obrtniki in prijatelji obrtnega stanu s tem prijazno vabijo.

(Pozor pred cigani!) Po Dobrovi in Horjulu pri Ljubljani so zadnje čase izvršile ciganske tolpe več predrznih ropov in vlomov. Vsakdo naj cigane, ki se potikajo okrog, naznani orožnikom.

(Kdo vse pri nas veriži?) Državni urad zoper verižnike, tihotapce in navijalce cen v Ljubljani je obsodil grofa Viktorja Auersperga zaradi veriženja na 1000 K globe in teden dni zapora.

(Tudi ponočno razgrajanje se je podražilo.) Pijanci in razgrajči, ki so motili nočni mir, so bili dosedaj policijsko kaznovani od 2 do 40 K. Sedaj so se take kazni zvišale od 40 do 500 K.

(Vojne odškodnine v zasedenem ozemlju.) Italijanske oblasti dovoljujejo na račun bodoče vojne odškodnine 40 do 50 %. Kdor hoče dobiti tak predujem, mora vložiti prošnjo ter s potrdilom županstva dokazati, da je rojen, pristojen in da biva v zasedenem ozemlju.

(Iz Čateža ob Savi) nam piše somišljenik, da je cerkljanski „misijonar“, ubegli lemenatar Marinček, hotel privediti na Čatežu nekaj shod takoj po izpustu iz zaporov. Toda neodvisni kmetje mu niso pustili sejati strupenega razdora ter je moral bežati. Baje namerava Marinček s svojimi cerkljanskimi hujskači še enkrat naskočiti Čatež, a dopisnik mu v imenu vseh zavednih Čatežanov svetuje, naj si dobro premisli. Na Čatežu so vroča tla za liberalce in klerikalce, ker so vsi prebivalci samostojni.

(Iz Preloke v Belokrajini) smo dobili dopis na obrekovanje v „Domoljubu“ o naših shodih na Vinici in Preloki. Same laži in obrekovanje tako glede števila udeležnikov, kakor tudi o govorih samih. Govornik sploh ni omenil z besedico „Kmetijske zveze“, ne bire, ne republike. V onemogli jezi se pač zatekajo k vsakemu sredstvu, torej tudi k lažem in obrekovanju, da bi se ubranili nevarne SKS. Toda dosegli bodo ravno nasprotno. Pametno ljudstvo obrača lažnjivcem hrbet.

(Iz Šmarja pri Jelšah) nam poročajo o grdi surovosti, ki so jo zagrešili člani „Katoliškega izobraževalnega društva“ povodom neke poroke v predpustnem tednu. Poročila se je neka Marijina devica, a ženin je bil iz Rogaške Slatine. Ko so

šli svatje k večernemu vlaku na postajico Stranje, so ti katoliški mladeniči potegnili čez cesto verigo ter zahtevali par tisoč kron odkupnine. Ker so se svatje in ženin branili ter zahtevali, naj sodnija odloči, so izobraženi tolovaji začeli vpiti: „Mi ne poznamo sodnije, te muč le denar!“ Začeli so metati kamenje in palice ter goreče deščice po svatovskih oblekah. Navalili so na nevesto in družice ter jim dvigali krila med ostudnim psovanjem. V sramu in strahu so nevesta in družice preprosile ženina, da je izročil tolovajem 500 K, ki so jih še tisti večer zapili v bližnji gostilni. Navzoče občinstvo, ki je čakalo na vlak, se je glasno zgrazalo nad toliko podivjanostjo. Teh izobraženec je bilo nad 30, med njimi tudi nekaj oženjenih iz Zibike in okolice, med njimi zastavonoša Marijine družbe, hud agitator „Kmetijske zveze“ Turkec iz Stranj, nadalje nosač kaplanovih bir, znani pretepač Karl, Voditelji te lepe družbe pa so bili Pirš iz Stranj, mladi Matjaček iz Požekovega (Caks) in Vrešakov. Gospodje pri „Slovenskem Gospodarju“ in „Straži“, sedaj pišite o pretepačih in divjakih.

(Dober zaslužek.) Neka stranka se je obrnila zaradi informacije na nekega „dohtarja“. V odgovoru je stranka dobila povsem nepovoljne nasvete in za le-te račun stroškov, glaseč se na 25 kron. Pač masten zaslužek za delo, trajajoče kakih pet minut! Kmet bodi sam jurist!

Od naše severne meje na Štajerskem.

(„Slovenski Gospodar“ in „Straža“) s svojo nizkotno pisavo v boju proti političnim nasprotnikom sta sramota za slovensko časnikarstvo, ki mora priversti narod v nesrečo.

(Kaj pravi kmetijski Paskolo?) Naš namen ni, zagovarjati one, ki so sovražili Slovence. Vendar, kdo je ostal jugoslovanski državljan ter nima grehov, da bi ga pognali preko meje, ima pravice državljan. On pravi: „Leta 1914 sem bil župan v Svečini. Ob aretaciji g. župnika Janžekoviča sem bil pri pogrebu svoje tete. Orožnik je prišel k meni, da ga moram spremiti. Jaz sem se ustavljal ter se izgovarjal, naj me vendar pusti, saj ima podžupane. On pa ni odjenjal ter me prisilil, da moram z njim“. **K temu pripomnimo:** Ako bi se moralo Paskola kaznovati, zakaj pa se je ob preobratu klerikalni organizator Zebot pobratil z njim? Bil je na njegovem domu ter mu prigovarjal, naj preobrne ljudstvo v njegovo stranko. Če sme biti klerikalec, zakaj ne v naši SKS. Župnik Sv. Kungote ga je tudi večkrat nagovarjal, naj prestopi v klerikalno stranko ter mu celo obljuboval poslaniško mesto. **Torej?!** Vprašamo oblastva, ki zasledujejo ljudi na podlagi zbesnele pisave „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže“: „Ali se smatra klerikalna stranka že za državo Jugoslavijo, da kdor je proti klerikalni stranki, je že proti državi?“ To smatramo za potrebno, da razumemo postopanja oblastev.

(Johann Kren, župan na Placu) je bil res odbornik „Südmarke“ v Svečini in celo podnačelnik društva „Schulverein“, a se je danes po Zebotovo izpreobrnil, postal klerikalec, sme biti gent, čeravno ima nemške govore in „hajla“. **Ponavljamo:** „Ali je klerikalna stranka že Jugoslavija?“ Tudi druge prav čedne reči se pripovedujejo o tem županu v družbi z „mučnikom“ Zebotom. Sicer ni naš namen, vlačiti osebnosti na dan. Če pa bodo od njih strani tako podli, bomo prisiljeni tudi mi se tega oprijeti. **Zob za zob.** Klerikalne internacionalne stranke ne bomo nikdar priznali za gospodarico Slovenije. **Obračun pride!**

Politične vesti.

(Nova Protič-Koroščeva vlada) izkuha vsak dan novo ponižanje in oškodovanje Sloveniji. V proračunu nove vlade imenujejo Slovenijo in Hrvatsko priklopljene (anektirane) dežele. To je za nas skrajno poniževalno, ker naših dežel ni nihče priklopil, temuč smo se prostovoljno združili kot enakopravni in enakovredni v zedinjeno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev. — Nova vlada vpelje razne pristojbine za priveditve, veselice itd. Te takse se morajo plačevati v dinarjih, potemtakem bomo morali plačevati štirikrat več kot Srbi.

(Vlada se preosnuje?) Poslanec Smodlaka je v imenu svoje opozicionalne stranke zahteval v parlamentu, naj se ministrstvo preosnuje tako, da bodo v njem zastopane vse glavne stranke. Ministrski predsednik Protić baje ni nasproten, vendar pa zahteva, da mora parlament zborovati do izvolitve ljudskih zastopnikov, da mora rešiti mirovno pogodbo in druge važne zadeve. Tudi volilni red mora določiti današnji parlament.

(Manj uradnikov v ministrstvu.) Nova vlada hoče skrbiti število uradnikov v ministrstvih na najpotrebnejše število. To bi bilo sicer le pozdravljati, toda vse kaže, da bodo izrinili iz ministrskih uradov še par Slovencev, ki jih imamo tam! Pet naših je minister Ribarac že vrgel na cesto.

(Kako velika je naša država?) Jugoslavija meri skupaj 270.000 km² ter šteje nad 13 milijonov prebivalcev. Nemška Avstrija meri le 70.000 km², torej je štirikrat manjša kot naša država. Madžarska bo merila 87.000 km², torej trikrat manj kot Jugoslavija. Italija je samo 17.000 km² večja kot naša država.

(Wilson za naše pravice.) Predsednik Wilson je zopet poslal zaveznikom dopis, v katerem naglašja, da je hitra rešitev Jadranskega vprašanja zelo nujna in važna. Wilson bi bil le za tak predlog, ako se opusti vmesna državica pri Reki ter se napravi iz Reke svobodna država pod vodstvom zveze narodov, kjer bi ne imeli ne Italijani ne Jugoslovani nadzorovalne pravice. Wilson odločno odklanja vsak predlog, da bi naj Jugoslavija dobila v Albaniji odškodnino, ako bi se odpovedala svojim pokrajinam.

(Volitve na Hrvaškem) kažejo čudno razpoloženje, posebno v mestih. V Sisku je bilo izvoljenih 7 socialistov in 3 komunisti, v Oseku pa je bilo izvoljenih vseh 20 komunistov.

(Spopadi med Čehi in Poljaki.) V nekaterih krajih Šlezije, kjer se pripravljajo ljudsko glasovanje, ali naj pripadejo pokrajine Čehom ali Poljakom, je prišlo do krvavih spopadov med bratskima narodoma. Posredovala je antahtina misija ter je bil neki francoski vojak ustreljen.

(Meje proti Madžarski ostanejo.) Italija se je trudila, da bi vrhovni svet izpremenil meje Madžarske napram Čehoslovaški, Jugoslaviji in Rumunski, toda vrhovni svet je vse take predloge odklonil in meje ostanejo stalno take, kakor so bile določene.

(Kulturni Madžari.) Na kliniki v Budapešti se zdravi 400 oseb, katerim so komunisti iztaknili desno oko.

(Italija v dolgovi.) Do konca m. m. je imela Italija 35 milijard dolga. Pričakovalo se je, da reši državo 6. mirovno posojilo, ki pa je doneslo le 9 milijard. Vsled tega vrednost lire pada.

(Pomanjkanje živil v Italiji.) S prihodnjim mesecem uvedejo po celi Italiji, tudi v zasedeni Primorski, karte za vsa živila. Kdor potuje iz države k nam, sme imeti s seboj le toliko živil, kar jih neobhodno potrebuje med vožnjo.

(Tudi Švica proti ženski volilni pravici.) Švica je gotovo najbolj svobodna in napredna republika, vendar so tudi tam glasovale vse občine z ogromno večino proti ženski volilni pravici, največ protiglasov je bilo baš v občinah, kjer vladajo socialisti. Socialisti pravijo, da so proti ženski volilni pravici, ker bi se s tem okoristile le meščanske stranke in nazadnjaške ideje. Približno tako bi bilo tudi pri nas.

(Vojaška revolucija v Nemčiji.) V Berlinu je izbruhnila revolucija. Revolucijo so skrivno pripravljali in sedaj izvršili generali, ki hočejo zopet spraviti na prestol Viljema. Revolucionarne čete so zavzele mesto, odstavile dosedanjo socialistično vlado. Za predsednika republike je izklican general Adolf Paul, vrhovni poveljnik vseh revolucionarnih čet pa je general Lüttwitz. Dosedanji ministri so pobegnili na avtomobilih. Novi kancler je dosedanji poljedelski ravnatelj Katt. Proti revolucionarjem so se združile vse socialistične stranke ter proglasile generalni štrajk. Nihče ne sme delati. — Nemčija bo kmalu druga Rusija. To je posledica počasnega deia in samogoltnosti antaute.

(Turki morajo iz Carigrada.) Ker so zadnje čase zakrivili Turki, da je bilo poklanih do 14.000 Armencev, je vsa antanta z Wilsonom vred nastopila proti Turčiji ter sklenila, da se morajo Turki sploh umakniti iz Evrope. Sultan se mora preseliti iz Carigrada v Azijo, Carigrad

zasedejo mednarodne čete, Turška vojska se razpusti ter se uvede mednarodno orožništvo.

(Angleži še vedno mislijo na vojsko.) Angleška vlada je ukazala zgraditi 10 novih križark, 13 podmornikov in 7 drugih vojnih ladij.

(Prijeten parlament.) V ameriški državi Honduras se je nedavno zaključilo parlamentarno zasedanje s strašnim pretepom. Težko ranjenih je bilo 20 poslancev, nekaj pa jih je bilo tudi ubitih, med njimi predsednik zbornice.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(Pozor na izmenjavo bankovcev!) Tisočaki se po dne 15. marcu sploh nič več ne izmenjavajo. Stokronski bankovci se bodo izmenjavali le še do dne 15. aprila, glede manjših bankovcev se rok pravočasno razglasi.

(Kaj bo z 20%nimi priznancami?) Finančni minister zahteva, da se 20%ni odbitek, ki je bil vzeti pri kolkovanju bankovcev, spremeni v notranje državno posojilo na pet let. Obrestovalo se bo to posojilo le po 1 %. Dr. Korošec s tovariši ne ugovarja tej nakani. Na ta način nas bo veljal 1 dinar resnično 5 kron.

(Za živila bo trda.) ako se vlada v Beogradu odločno ne zavzame za Slovenijo. Prejšnji mesec so namreč vojaške oblasti zasegle v Bački celi vlak živil, ki so bila kupljena in že na poti k nam. Sedaj ne upa nihče iti nakupovat žita tja.

(Izvoz živil iz Jugoslavije ustavljen.) Naše ministrstvo je ustavilo vsak izvoz živil, ker se je bilo sicer bati pomanjkanja doma. Odsek za prehrano ne bo izdajal nobenega dovoljenja za izvoz, zato naj se take prošnje sploh ne vlagajo.

(Izvoz in uvoz se podražita?) Ministrstvo za trgovino in industrijo je razposlalo vsem trgovskim zbornicam okrožnico, naj se zedinijo glede sledečih točk: 1.) Ali se naj uvoz in izvoz prepustita svobodni trgovini ali pa se naj stavi pod državno nadzorstvo, oziroma ali se naj prevzame oboje v državni monopol? 2.) Katero blago naj se uvažja in katero izvažja? 3.) Ali se naj prodaja in kupuje za zamenjavo ali za denar? 4.) Ali naj ostane izvozna carina?

(250 milijonov dinarjev za vzdrževanje celokupne vojne) zahteva ministrstvo do konca t. l. (500 milijonov frankov posojila) namerava najeti naš finančni minister v inozemstvu.

(Mlevnina se podraži.) Ker zahtevajo mlinarski delavci povišanje mezd, so sklenili združeni mlinarji, da dvignejo cene za mletje žita od 12 na 60 K od 100 kg. Deželna vlada zahteve dosedaj še ni potrdila.

(Da svinja ne požre mladičev.) Često je vzrok, da svinja požre mladiče, ker imajo mladiči ostre zobe, ki pri sesanju starko ranijo in razkačijo. Mladičem je torej treba zobke preiskati in ostre ter špičaste zobe z ostrimi kleščami nekoliko odščitati. — Največkrat pa požre svinja mladiče, ker se starki dajejo za hrano meseni odpadki in kri. Doječim svinjam naj se torej ne polaga taka klaja. Obenem se naj skrbi, da se breje svinje dosti gibljejo na zraku ter se pasejo na prostem.

(Visokostebelno-sadno drevje) za presajanje se prodaja na vrtu prisilne delavnice v Ljubljani vsak delavnik od 9. do 11. ure dopoldne.

(Vseslovenski trgovski shod) bo v Ljubljani dne 11. aprila.

(Cene poljskim pridelkom na Češkem se zvišajo) za 100 %. En kubični meter sladkorne pese, ki je veljal dosedaj 13 K, bo veljal kar 30 K, vsled česar se cene sladkorju močno dvignejo.

(Pletarska zadruga) se je ustanovila v Brežicah. Zadruga bo pospeševala pridelovanje vrbovja ter izdelovanje košar.

(Tovarna za zdravila.) Dosedaj smo bili navezani na zdravila, ki so se uvažala iz inozemstva. Vsled prometnih težkoč in slabe vrednosti našega denarja je prihajalo čimdalje manj potrebnih zdravil, da so nekatera v lekarnah popolnoma pošla, druga pa so dosegla neverjetno visoko ceno. Sedaj snujejo v Karlovcu naši in hrvatski zdravniki ter lekarnarji veliko tovarno za izdelovanje zdravil in raznih kemikalij. Osnovna glavnicca znaša 15 milijonov kron.

(Zvezo med Jugoslavijo in Južno Ameriko) nameravajo napraviti nekateri bogataši Južne Amerike z novoustanovljeno paroplovno družbo, ki bo vzdrževala redni promet med našo državo in Južno Ameriko.

Čebelarstvo.

Spomladi čebelam toploto!

Čebelarji čebele skozi zimo pač dobro oigramo; ko pa pridejo toplejši dnevi, se čebele često, če ne docela, pa deloma, odgrnejo. Čebelar si misli: ker morem prenesti jaz brez kožuha, ga tudi čebela ne potrebuje več.

To mnenje je popolnoma napačno in tako ravnanje je škodljivo! Narava čebele je taka, da potrebuje mnogo toplote. Sele tedaj, ko je dovolj toplo, se počuti čebela dobro; tedaj postane živahna, sele tedaj more delati. Čebele, katerim v panjih ni dovolj toplo, nikakor ne bodo izletele in zato tudi ne bodo nabirale.

Še bolj kakor za čebele same, pa je potrebna toplota za zalego. Brez toplote se zalega ne more razvijati. Še več: če se zalega preveč ohladi, zamre in v tako zalego se lahko vgnezdijo kužni bacil, ki se, kakor vsi bacili, hitro množi in nam okuži lahko cel čebeljak in celo okolico.

Da bi se to ne zgodilo in da bi se zalega razvijala (godnela), za to skrbijo čebele pač na vso moč. Zalege ob hladnem času ne zapustijo, temu jo trdo obsedejo in jo tako, kakor valeča kokoš jajca, z lastno toploto grejejo. S tem pa so zadržane in ne morejo nabirati in donašati medu, cvetnega prahu in vode. Umevno, da se tak panj ne more dobro razvijati.

Ogrnimo tedaj čebele toplo! Sele potem, ko pride prava vročina, ko so čebele že porojile, jih odgrnimo. J.

Spomladna paša za čebele.

Čebelarji letno pašo pač cenimo, a spomladno vpoštevamo vse premalo. To pa zato, ker učinkovanje spomladne paše ni tako očividno, kakor učinkovanje poletne. Poleti, ko čebele niso več sestradane, ko panj za zalego ne potrebuje več veliko medu, ko ima že sam vsaj nekaj medene zaloge, se seveda takoj vidi, koliko je panj nabral. Spomladi je to drugače: čebele so sestradane, panji pa večinoma prazni. Čebele porabijo nabrani med, kolikor jim ga preostane od lastne hrane, za zalego. Spomladna paša se nam zato ne kaže v obliki medu, temveč v obliki zalege. Čim boljša paša — tem več zalege!

Ravno zalega pa je spomladi potrebna. Panj, ki ne zastavi spomladi obilne zaloge, ne bo postal o pravem času močan. Ker pa more nabrati le močan panj medu in ker le tak more rojiti pravočasno, vidimo, da je zgodnja zalega, iz katere se izvale zgodnje čebele, dragocena in odločilnega pomena.

Zato pa: izrabimo spomladno pašo!

Spravi, če je mogoče, panje na miren in solnčen prostor, kjer se nahajajo rastline, kakor resje, teloh ali kurice, leskovje, jelše, vrbe, i. dr. Na resju, telohu in drugih cveticah berejo čebele obenem med in cvetni prah; na leskovju, jelši i. dr. pa le cvetni prah sam. Tudi cvetni prah sam je za čebele dragocen, ker so dokazala raziskovanja, da ga potrebujejo čebele neobhodno za svojo hrano, posebno pa za hrano mladičev, t. j. zalege in mladih čebel. Kar sta nam ljudem meso in mast, to je čebelam med; in kar so nam močnate jedi s kruhom vred, to je čebelam cvetni prah (ki ima v sebi res slične snovi kakor moka). Kakor bi nam ne bilo mogoče s samim mesom in samo mastjo zrediti zdravih in čilih otrok, tako ne morejo zrasti pri samem medu zdrave čebele, ki bi mogle pozneje pridno in vztrajno nabirati. J.

V razvedrilo.

(Obžalovanje.) Oče svojemu sinčku: „Janezek, kako si mogel reči tetki, da je bedasta? Idi takoj k njej ter ji povej, da obžaluješ!“ Janezek uboga, gre k teti ter ji reče: „Ljuba tetka, žal mi je, ker si bedasta!“

(Nedolžen.) Sodnik: „Vi ste obtoženi, da ste rekli tožiteljici: copernica, pošast, kača... ali je to resnica?“ Zatoženec: „Najbrže bo to vse resnica, toda jaz tega nisem rekel!“

(Protiv zastrupljenju z gobami) se obvaruješ tako-le: Operi gobe trikrat v mrzli vodi, nato jih kuhaj in pari v svežem maslu, ko so pa gotove, vrzi jih na gnoj.

(Slabo razumel.) Sprevodnik zakliče potniku, ki je rinil v voz, kjer se ne sme kaditi: „Ali ste

nekadilec?" Potnik: „Kaj še! Ga sploh ne poznam! Jaz sem Štemburjev Urban, mesar iz Suhih reber!“

(Da se ne opijaniš,) vzemi dve steklenici najboljšega starega ljutomerskega vina in steklenico kraškega terana, nato postavi vse tri steklenice na hlad in se napij čiste sveže vode.

Častna izjava.

Kakor sem se prepričala, je bila govorica, da bi imel g. dr. Brunon Weixl, zdravnik pri Sveti Trojici v Slovenskih goricah razmerje z neko

kmetsko hčerko iz Oseka, ki je bila njegova pacientinja, popolnoma iz trte izvita.

Obžalujem zato, da sem tudi jaz širila to neresnično vest, ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od sodnega zasledovanja proti meni.

Sv. Lenart, dne 12. marca 1920.

Mina Golobova.

Častna izjava.

Kazenske obravnave pri Sv. Lenartu, sosebno občutna kazen, katera je zadela Matijo Ploja, posestnika v Oseku, so me prepričale, da so bile

vse govorice, da bi imel g. dr. Brunon Weixl kako razmerje z neko svojo pacientinjo, popolnoma izmišljene in plod histeričnega govorenja neke ženske.

Obžalujem, da sem sama širila to vest ter na tak način po krivičnem žalila gospoda doktorja na njegovi časti.

Zahvaljujem se mu javno za to, da mi je odpustil moj čin ter odstopil od kazenskega zasledovanja.

Sv. Trojica v Slovenskih goricah, dne 12. marca 1920.

Liza Kolmanič.

Mali oglasi.

Zamenjam šest tednov starega prašiča za ajdove pleve.
Frano Zupane
v Mošnjah št. 32 pri Radovljici.

Večjo množ no sveže repe proda
Valentin Babnik v Zgornji Šiški.

Proda se dobro obranjena prodajalniška oprava. — Ravnotam se sprejme takoj kovač s svojim orodjem. Več pove Franc Jeraj, Gradiček št. 4, p. Krka pri Zatični.

LES. Kupim hrastove, bukovne in smrekove hlode za žago. Ponudbe s ceno na naslov: IVAN ŠIŠKA, tovarna parket in parna žaga v Ljubljani, Metelkova ulica št. 4.

Jugoslovanski kreditni zaved v Ljubljani

Marijin trg 8, Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murški Soboti

obrestuje hranilno vloge in vloge na tekoči račun s čistimi Prometa v prvih treh mesecih nad 10,000,000 kron.

4%

brez odbitka rentnega davka. Ustanovljen septembra 1919. Neposredno pod državnim nadzorstvom.

SVETLA

tehnika — elektrotehnika

baterije, žarnice, namizne, stropne, stenske in karbidne svetiljke vseh velikosti po najnižjih dnevni cenah:

J. Pogačar v Ljubljani na Mestnem trgu št. 25.

Tesači ali žagarji,

ki so zmožni voditi večja gozdna dela ali jih prevzeti v akord, se iščejo proti dobri plači. Istočasno se išče več skupin oglarjev. „Impex“ v Ljubljani, Krekov trg št. 10, I. nadstropje.

Hlode (krlje),

deske, trame, kostanjev les in oglje iz mehkega in trdega lesa v vsaki množini, kakor tudi cele gozdove kupi po najvišji ceni družba „Impex“ v Ljubljani, Krekov trg št. 10.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice: v Splitu, Trstu, Sarajevu, Celovcu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavnica z rezervnimi zakladi okrog 50,000,000 kron. — Brzojavni naslov: Banka, Ljubljana.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Telefon št. 261.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Delniška družba

„EKONOM“

vabi na podpis delnic. Za enkrat se jih izda 10.000 komadov po K 200.—, torej za 2 milijona. Vsakdo jamči le z delnico in nič več. Vsak delničar ima en glas. Sredi marca se vrši ustanovni občni zbor, na katerem bodo delničarji kot sogospodarji družbe izvolili vodstvo vsega podjetja. Naj ne bo zavedne slovenske hiše, v kateri bi ne bilo delnice podjetja našega kmeta, delniške družbe „EKONOMA“.

Pojasnila in položnice za vplačilo daje

pripravljalni odbor „EKONOMA“

v Ljubljani, Sodna ulica št. 3.